EVROPSKI PARLAMENT

2004 *2009*

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

Bruselj, 11. julij 2008

Poročilo delegacije Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o obisku na Cipru (25.–27. maj 2008)

Poročevalec: Jeanine HENNIS-PLASSCHAERT

1. Namen in časovni razpored

Delegacija sedmih evropskih poslancev je med 25. in 27. majem 2008 obiskala Ciper. Vodila jo je Martine ROURE. (glej priloženi seznam – priloga 1).

Namen obiska je bilo zbiranje informacij in neposredno ugotavljanje razmer pri sprejemu prosilcev za azil in nezakonitih migrantov na Cipru, preverjanje razmer v centrih za pridržanje, ocena izvajanja ustreznih evropskih direktiv in uredb [1] ter izmenjava mnenj s predstavniki civilne družbe in državnih organov. Obisk na Cipru je sledil podobnim obiskom v Italiji (Lampedusa), Španiji (Ceuta in Melilla ter Kanarski otoki), Franciji (Pariz), na Malti, v Grčiji, Belgiji, Združenem kraljestvu ter na Nizozemskem, Poljskem in Danskem.

Delegacija se je med obiskom osredotočila na 3 zaprte centre (center za pridržanje Famagusta, policijska postaja Aradippou, center za pridržanje v „bloku 10“ osrednjega zapora) in en odprti center za pridržanje (sprejemni center Kofinou).

[1] Direktiva Sveta 2003/9/ES z dne 27. januarja 2003 o minimalnih standardih za sprejem prosilcev za azil (direktiva o sprejemu – Uradni list L 031, 06/02/2003, str. 0018–0025)

Direktiva Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (direktiva o postopkih – Uradni list L 326, 13/12/2005, str. 0013–0034)

Uredba sveta (ES) št. 343/2003 z dne 18. februarja 2003 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države (uredba Dublin II – Uradni list L 050, 25/02/2003, str. 0001–0010)

Med drugimi se je delegacija sestala z:

- ministrom za notranje zadeve Nekolisom SYLIKIOTISOM,
- ministrico za delo in socialno zavarovanje Sotiroulo CHARALAMBOUS,
- direktorico oddelka za civilni register in migracije, ministrstvo za notranje zadeve, Anny SHAKALLI,
- pomočnico načelnika policije, ministrstvo za pravosodje in javni red, Marianno FRANTZI,
- višjim inšpektorjem A', enota za tujce in priseljevanje, policija, ministrstvo za pravosodje in javni red, Emiliosom LAMBROUOM,
- glavno inšpektorico policije, ministrstvo za pravosodje in javni red, Kyriaki LAMBRIANIDOU,
- inšpektorjem policije, ministrstvo za pravosodje in javni red, A. LEONIDOUOM,
- upravnimi uradniki azilne službe, ministrstvo za notranje zadeve, Sotosom KTORISOM, Andreasom CONSTANTINOUOM, Nataso ANDREOU, Kakio DEMETRIOU in Agni PAPAGEORGIOU.

Delegacija se je srečala tudi z vrsto predstavnikov različnih organizacij:

- *Visoki komisariat ZN za begunce (UNHCR)*
- program Evropa in Srednja Azija, *Amnesty International*
- *KISA* – delovanje za enakopravnost in podporo ter proti rasizmu
- *Apanemi* – enakost spolov
- *Center Svetovi prihodnosti (Future Worlds Centre)*

Delegacija je ob zaključku obiska organizirala tiskovno konferenco. Obisk je bil na Cipru medijsko pokrit.

2. Ozadje

Zaradi svoje edinstvene geostrateške lege in vstopa v Evropsko unijo 1. maja 2002 je Ciper v razmeroma kratkem času postal eden glavnih sprejemnic prosilcev za azil in nezakonitih priseljencev. Ciprski azilni sistem je razmeroma nov, saj so odgovornost za obravnavo prošenj za azil ciprski organi prevzeli šele januarja 2002. Prej je o tem, kateri prosilci za azil so pravi begunci, odločal UNHCR.

Leta 2007 je prošnjo za azil na območju Cipra pod nadzorom vlade vložilo 6.789 novih prosilcev. Gledano na prebivalca bi to število ustrezalo približno 600.000 novim prošnjam v Združenem kraljestvu ali 800.000 v Nemčiji. Take teoretične primerjave imajo sicer določene omejitve, a očitno je, da se je (in se še vedno) Ciper soočal s številnimi resnimi težavami. Mnogi nezakoniti priseljenci Ciper vidijo predvsem kot „odskočno desko" za pot v druge države članice.

Povsem jasno je, da število nezakonitih priseljencev iz tretjih držav, ki prehajajo „zeleno črto" med zasedenimi turškimi območji in ostalimi deli države, povzroča številne specifične težave, zato ga je vsekakor treba obravnavati kot resno grožnjo. Manj kot 1 % prosilcev za azil in nezakonitih priseljencev na Ciper vstopi neposredno na območja pod nadzorom vlade. Velika večina jih vstopi prek „zelene črte".

Drugo težavo predstavljajo suverene cone britanskih oblasti (SBA) na Cipru. Pogajanja med Združenim kraljestvom in ciprsko vlado so se februarja 2003 končala s podpisom

memoranduma o soglasju o odgovornosti Združenega kraljestva (prek uprave SBA) za nezakonite migrante in prosilce za azil, ki na Ciper vstopijo neposredno prek suverenih con.

Na Cipru obstajata dve vrsti centrov:

- Več centrov za pridržanje (prijavljenih ali neprijavljenih) nezakonitih migrantov, ki čakajo na vrnitev in odstranitev. Trenutno lahko sprejmejo največ 179 oseb. Za leto 2011 je predvideno dokončanje novega centra za pridržanje z zmogljivostjo 300 oseb. Če so centri za pridržanje polni, oblasti preprosto prenehajo z aretacijami oseb;
- En odprti sprejemni center, z zmogljivostjo največ 120 oseb, za prosilce za azil, ki čakajo na dokončno odločitev o njihovi prošnji.

Stopnje priznavanja in zaščite beguncev na Cipru:

Glej Prilogo II. Omeniti velja, da UNHCR ne izpodbija nizkih stopenj priznavanja.
Vendar pa UNHCR poudarja, da obstajajo možnosti za postopkovne izboljšave, in posledično oporeka naslednjim praksam:

- Končne odločitve po priporočilih za priznavanje se prelagajo za dolga obdobja (do 3 let)
- Odločitve v kompleksnih primerih (večinoma v primerih možnega priznavanja) se prelagajo in posledično niso dokončno oblikovane v razumnem času.

3. *Uradni* postopki za prosilce za azil ob prihodu

Priznavanje azila je, tako kot v vseh državah članicah EU, v izključni pristojnosti države.
Prošnjo za azil morajo prosilci načeloma oddati že na vstopnih točkah.
Vendar pa tudi osebe, prijete na ulici, še lahko oddajo prošnjo za azil.

Azilna služba je pripravila zgibanko za prosilce za azil (kako zaprositi za status begunca, kako pridobiti dovoljenje za prebivanje ali delovno dovoljenje, podrobne informacije o pravicah in obveznostih begunca, kako izpolniti pogoje za državno podporo, informacije o pogovorih za dodelitev statusa begunca). Obrazci prošnje za azil so na voljo v grškem, turškem, angleškem, francoskem, arabskem, perzijskem, srbohrvaškem in ruskem jeziku. Če obrazec ne obstaja v jeziku, v katerem prosilec za azil zna brati ali pisati, lahko ta zaprosi za brezplačnega tolmača. Če je prosilec za azil brezdomec, mora o tem obvestiti uradnika, tako da se lahko sprejmejo ustrezni ukrepi za zagotovitev nastanitve.

Po pogovoru s prosilcem usposobljeni uradnik azilni službi odda poročilo in oceno, prosilcu za azil pa se izroči tako imenovano „pismo o potrditvi“ (ki dokazuje, da je zaprosil za azil). Po prejemu „pisma o potrditvi“ mora prosilec za azil zaprositi tudi za knjižico za tujca in za dovoljenje za začasno prebivanje (oboje brezplačno). Poleg tega mora v roku 3 dni od prejema „pisma o potrditvi“ opraviti zdravstvene preglede.

V primeru pozitivnega sklepa prosilec prejme pismo o priznanju, ki potrjuje priznani status (status begunca, subsidiarna zaščita ali prebivanje iz humanitarnih razlogov). V primeru negativnega sklepa prejme prosilec pismo z obrazložitvijo razlogov in ima pravico do pritožbe v roku, navedenem v pismu o zavrnitvi. Prošnje za azil, ki jih azilne službe zavrnejo, obravnava revizijski organ za begunce.

Do sprejetja končne odločitve o prošnji za azil ima prosilec pravico:

- do zakonitega prebivanja in prostega gibanja na Cipru;
- da zaprosi za službo na področju kmetijstva in vzreje živali (šele po šestih mesecih);
- do državne podpore preko urada za socialno varstvo, če predloži „pismo o potrditvi“. Dokler prošnje za podporo ne prouči temeljito, urad lahko odobri znesek, s katerim se pokrijejo takojšnje potrebe;
- do brezplačne zdravstvene oskrbe (na osnovi letnega dohodka prosilca);
- do izobraževanja (mladoletniki brez spremstva ali mladoletni otroci prosilcev za azil).

V skladu z zakonom o beguncih (7. člen) je dovoljeno pridržanje na podlagi sodnega naloga in za obdobje, ki ni daljše od 32 dni, če je prosilec za azil uničil ali odvrgel svoje dokumente, ali če je uporabil ponarejene dokumente. Pripor je možen tudi, če sta prošnjo zavrnili tako azilna služba kot revizijski organ za begunce in je bil izdan nalog za izgon. Po preteku 32 dni se prosilca za azil izpusti.

V skladu z zakonom o tujcih in priseljevanju ter ustrezno sodno prakso je pridržanje možno tudi na podlagi nalogov za izgon in pridržanje (ki jih izda direktorica oddelka za civilni register in migracije). Tak nalog se lahko izda, kadar je bila oseba pred oddajo prošnje za azil prepovedani nezakoniti priseljenec in/ali v primeru, da je bila oseba obsojena na zaporno kazen za kaznivo dejanje (> 1 mesec), po izteku katere je ta oseba nezaželeni priseljenec. Pridržanje na podlagi naloga za izgon in pridržanje ni omejeno. Izvršitev naloga za izgon se zadrži do končne odločitve o prošnji za azil. Nalog za izgon in pridržanje, ki se obravnava kot upravni akt, je mogoče izpodbijati na vrhovnem sodišču, tako da se vloži zahtevek *habeas corpus* in/ali prošnja po 146. členu ustave. Ciprski pravni sistem ne predvideva redne sodne presoje.

4. Obisk v dveh zaprtih centrih za pridržanje (25. 05. 2008)

4.1. Center za pridržanje Famagusta v Larnaki

Center za pridržanje Famagusta je eden manjših in je v pristojnosti ministrstva za pravosodje in javni red. Prostori za pridržanje se nahajajo v pritličju policijske postaje. Center lahko sprejme največ 22 oseb. V času obiska je bilo v njem pridržanih 6 moških iz Sirije, 1 iz Irana in 1 iz Pakistana. Stavba je zastarela, a je bila ob obisku čista in sprejemljiva. Zaradi pritožb in javnega ogorčenja ob nemirih izpred nekaj let morajo pridržane osebe ostati v stavbi in se ne morejo prosto gibati v njeni okolici, čeprav je obdana z ograjo iz bodeče žice. Ciprski organi so povedali, da si prizadevajo za rešitev, s katero bi se to v bližnji prihodnosti spremenilo. Vrata celic so odprte podnevi in ponoči. Vsaka celica ima zvonec, ki ga pridržana oseba lahko uporabi, če kaj potrebuje. Na zahtevo se, če se to stražniku zdi potrebno, lahko zagotovi tolmača ali zdravstveno pomoč. Obrazci z razlago pravic pridržanih oseb so bili na voljo v zadostnem številu v 7 različnih jezikih. Najmanj ena pridržana oseba je trdila, da ne ve točno, zakaj je bila prijeta in pridržana. Ta oseba je dejala, da je njegova prošnja za azil še v obravnavi in da se njegova žena in otroci (ki niso pridržani) zaradi njegovega pridržanja soočajo s hudimi težavami pri zbiranju zadostnih sredstev za vsakodnevne potrebe. Na splošno se zdi, da je bila večina oseb, pridržanih v tem centru, prijetih po stiku z organi pregona, da je bilo ugotovljeno, da so nezakoniti priseljenci, in da čakajo na premestitev v drug center za pridržanje, od kjer bodo vrnjeni.

4.2. Policijska postaja Aradippou

Policijska postaja Aradippou ni daleč od centra za pridržanje Famagusta, na poti iz Larnake v Nikozijo. Je zelo moderna stavba, ki je v uporabi od leta 2004. Postaja je v prvi vrsti namenjena za policijsko dejavnost na tem območju. Ima 8 celic, ki so načeloma namenjene za pripor osumljencev kaznivih dejanj. Če v prostorih za pridržanje nezakonitih migrantov zmanjka prostora, se jih izjemoma nastani tudi na policijski postaji Aradippou. Pri tem ciprski organi naredijo vse, da ne mešajo nezakonitih priseljencev z osumljenci kaznivih dejanj. Vendar pa tega ni mogoče zajamčiti. Stavba lahko sprejme največ 16 ljudi. Moški in ženske so ločeni. Družin in mladoletnikov načeloma ne priprejo; take primere prevzamejo socialne službe. Mladoletnike do 16. leta starosti se lahko prime le na podlagi storitve kaznivega dejanja.

5. Srečanje z nevladnimi in mednarodnimi organizacijami (26. 05. 2008)

Nevladne organizacije so izrazile zaskrbljenost glede učinkovitega dostopa do azila. Trdijo, da narašča težnja, da se vse priseljence na začetku obravnava kot nezakonite. Razširjenost in dostopnost (kot tudi prevodi) zgibanke z obrazložitvijo pravic prosilca za azil (ki jo je pripravila azilna služba) nikakor ni taka, kot bi morala biti. Ostro so kritizirale tudi očitne ogromne zaostanke pri obravnavi prošenj in pritožb. UNHCR je prejel pritožbe o prošnjah, vloženih že leta 2002, ki še vedno čakajo na odločitev.

Nevladne organizacije trdijo, da ima prosilec za azil, potem ko vloži prošnjo, v praksi zelo omejen dostop do pravic, še posebej do pravice do državne podpore/socialnih ugodnosti in bivališča. Edini odprti sprejemni center na Cipru, Kofinou, ima majhne zmogljivosti, samski moški pa so izključeni. Od prosilcev za azil se v resnici pričakuje, da si bodo sami poiskali bivališče in potrebna sredstva za vsakodnevne izdatke. Po besedah nevladnih organizacij ciprski organi še naprej sistematično ne upoštevajo položaja ranljivih oseb. Posamične ocene, namenjene prepoznavi oseb, ki potrebujejo posebno obravnavo, so nezadostne in celo pomanjkljive.

Ciper ni zakonsko določil najdaljšega trajanja upravnega pridržanja. Čeprav organi trdijo, da je pravilo največ 6 mesecev, se pojavljajo primeri dolgoročnega pridržanja (več kot 24 mesecev), predvsem kadar zavrnjenega prosilca za azil (iz različnih razlogov) ni mogoče izgnati v državo izvora ali tranzita in/ali v primerih, ko je prosilec za azil služil kazen za manjša kazniva dejanja (nalog za izgon se zadrži, ker je prošnja za azil še v obravnavi, ne pa tudi nalog za pripor). Na vprašanja o obstoju redne sodne presoje pridržanja ni bilo odgovora. Sprožena je bila manjša razprava o dostopu do pravne pomoči. Zdi se, da ne obstaja dostop do brezplačne pravne pomoči v primeru, ko (zavrnjeni) prosilec za azil nima zadostnih sredstev, da bi si jo plačal sam.

Na splošno imajo nevladne organizacije dostop do prosilcev za azil in pridržanih oseb. Vendar pa obstaja več primerov, ko je policija tak dostop oteževala. Pritožbe, ki so jih nevladne organizacije vložile še pred neodvisnim odborom za preiskavo pritožb zoper policijo (ustanovljen leta 2004), so bile označene kot neutemeljene.

6. Srečanje s komisarko za upravo (varuhinjo človekovih pravic) Eliano NICOLAU (26. 05. 2008)

Varuhinja človekovih pravic kot neodvisni organ je napisala številna poročila o položaju prosilcev za azil. V poročilih se je varuhinja dotaknila predvsem dolgotrajnosti postopkov preverjanja zahtevkov, zelo omejenega dostopa do zdravstvenih in socialnih služb ter

pridržanja državljanov tretjih držav po izdaji naloga za izgon in pridržanje. Čeprav je nekatere težave treba še rešiti, je navedla, da je bil v zadnjih letih dosežen napredek.

Mnenje varuhinje je, da je sklep vlade, da omeji pravice prosilcev za azil pri zaposlovanju v živinorejskem in kmetijskem sektorju, diskriminatoren in nezakonit, zato vlado poziva k njegovi reviziji.

7. Obisk v odprtem sprejemnem centru (26. 05. 2008)

Sprejemni center Kofinou

Sprejemni center Kofinou je edini odprti center na Cipru. Delovati je začel januarja 2004, nahaja pa se 3 kilometre od vasi Kofinou, na poti iz Nikozije v Limasol. Sprejemni center Kofinou je v pristojnosti ministrstva za notranje zadeve, natančneje azilne službe. Za dnevno organizacijo in dejansko vodenje centra skrbi svet za socialno varstvo skupnosti iz Kofinoua.

Center, ki ga sestavlja 18 pravokotnih montažnih enot, sprejme največ 120 oseb. Štiri enote uporablja uprava, v štirih se nahajajo skupni, v dveh pa sanitarni prostori. V preostalih 8 enotah so osebni prostori prosilcev za azil. Vse enote so klimatizirane. Otroško igrišče je pred kratkim dobilo določene izboljšave, nekatere dodatne izboljšave pa se še izvajajo. Center sprejema predvsem družine in samske ženske. Pripravljeno hrano dostavlja lokalni dobavitelj, ki upošteva želje/potrebe prebivalcev. Razmere so osnovne, a je čisto in v skladu s standardi. Poskrbljeno je za prostočasne dejavnosti. Vendar je treba poudariti, da ta center zaradi svoje materialne infrastrukture in dejstva, da se nahaja na odmaknjenem območju, ni primeren da daljše bivanje.

Ker gre za odprti center, velja svoboda gibanja za tiste prebivalce, ki imajo ustrezne osebne dokumente. Z namenom preprečevanja prostitucije se tako od prebivalcev kot tudi od vseh obiskovalcev zahteva, da se vpisujejo v knjigo prisotnosti. Neposredno od centra do večjih ciprskih mest (in obratno) ni javnega prevoza. Prebivalcem tako svetujejo, naj na avtobus počakajo na neoznačeni točki ob cesti, ki se nahaja približno 2 kilometra od centra. Če obstaja posebna potreba za postanek tik ob centru (npr. slabe vremenske razmere), nekdo od zaposlenih v centru pokliče in opozori redne avtobuse na relaciji „Limasol–Nikozija“, da ti zavijejo z glavne ceste in opravijo tak postanek.

Univerza v Nikoziji v sprejemnem centru Kofinou izvaja svoje programe. Ti programi, ki jih financira Evropski sklad za begunce, so namenjeni izboljševanju življenjskih razmer v centru, vzpostavitvi učinkovitejših upravnih postopkov ter zagotavljanju boljše socialne in psihološke službe.

8. Obisk v tretjem zaprtem centru za pridržanje (26. 05. 2008)

Center za pridržanje v „bloku 10“ v Nikoziji

Ta center za pridržanje se nahaja v sklopu osrednjega zapora v ciprski prestolnici. Namenjen je izrecno pridržanim osebam, ki čakajo na vrnitev in odstranitev. Sprejme lahko do 80 oseb in je v pristojnosti ministrstva za pravosodje in javni red. V času obiska je bilo v centru okrog 40 moških številnih narodnosti. Center se nahaja v dveh nadstropjih, v obeh so sanitarni prostori. Sicer zelo osnovni prostori so bili v času obiska čisti. Celico si delita po dve pridržani osebi. Center ima vse značilnosti običajnega zapora, vendar pa pridržane osebe čez dan lahko zapustijo svoje celice.

9. Srečanje z ministrom za notranje zadeve Nekolisom SYLIKIOTISOM in ministrico za delo in socialno zavarovanje Sotiroulo CHARALAMBOUS (27. 05. 2008)

Minister Sylikiotis je delegacijo toplo sprejel in povedal, da ceni dejstvo, da Parlament opravlja nadzor stanja v državah članicah in preverja, ali se direktive EU ustrezno izvajajo.

Poudaril je geografsko lego Cipra. *„Ciper je že dolgo časa sprejema priseljence. Na otok je prišlo že veliko ljudi. V letu 2006 jih je največ prišlo iz Libanona, pa tudi iz Palestine, Sirije in Iraka. Ciper obvladuje take situacije in služi kot most za prenos humanitarne pomoči."* Dodal je, da poleg geografske lege resne težave povzroča tudi turška okupacija. *„Severni del otoka je velika črna luknja, ki jo številni nezakoniti priseljenci uporabijo za vstop na območja pod nadzorom vlade."* Minister je ponovno pojasnil, da je zelena črta v dolžini 180 kilometrov *„črta premirja in ne meja"*. Zato mora biti strožji nadzor tesno povezan z nujno potrebo po zagotavljanju, v največji možni meri, pravice do prostega gibanja oseb prek te črte, ki je v celoti v skladu z uredbo o zeleni črti.

Minister je priznal, da vsi z azilom in migracijami povezani postopki ne delujejo dobro. Poudaril je sodelovanje z nevladnimi organizacijami. *„Njihovo kritiko uporabljamo za izboljševanje politik in izvajanja."* Trenutno je na Cipru v obravnavi več kot 8.000 prošenj za azil. Minister je kot enega glavnih razlogov za take zaostanke navedel dolgotrajne postopke obravnave prošenj in priznal, da bi moralo biti v pristojnih službah zaposlenih več ljudi ter da bi službe morale biti bolje opremljene. Čeprav so številne države članice Cipru v veliko pomoč pri premagovanju težav, s katerimi se sooča, bi cenili večjo solidarnost med državami članicami.

V prvih mesecih leta 2008 je bilo vloženih 1.292 novih prošenj za azil, izdanih pa je bilo 1.757 odločb. Glej Prilogo II. Šestim prosilcem za azil je bil priznan status begunca, 40 osebam pa začasen humanitarni status. Zavrnjenih je bilo 795 prošenj, zaključenih pa 936 primerov (ko je prosilec odšel ali pobegnil).

Po ministrovih besedah so oblasti naklonjene novim sprejemnim mestom, ki bodo bliže poseljenim območjem, tako da prosilci za azil ne bodo izolirani. Ciper je v letošnjem letu v procesu vključevanja direktive 2005/85 v nacionalno zakonodajo. Ministrstvo je vzpostavilo neodvisno službo, ki bo analizirala vse solidarnostne sklade EU, da bi jih kar najučinkoviteje izkoristili.

Minister je dejal, da je vlada povsem pred kratkim sprejela sklep, da pridržanje po pravilih ne sme biti daljše od 6 mesecev. Poleg tega so predvidene nove zmogljivosti za pridržanje, ki bodo nudile boljše življenjske razmere. Glede dostopa do brezplačnega pravnega svetovanja in pomoči pa je minister priznal, da pravna pomoč, ki jo zagotavljajo nevladne organizacije, ne zadostuje.

Ministrica Charalambousova je povedala, da je v stalnem dialogu z UNHCR in da si prizadeva za izboljšanje dialoga tudi z drugimi nevladnimi organizacijami. Napovedala je, da želi razširiti obseg sektorjev, v katerih se prosilci za azil lahko zaposlujejo. Trenutno je tako zaposlovanje zaradi dejavnikov na trgu delovne sile omejeno na vzrejo živali in kmetijstvo. Kolektivno pogodbo (zajema vse delavce, ne samo prosilce za azil) med sindikati in kmetijskimi združenji kritizirajo kot nezadovoljivo. Pogajanja o novem sporazumu so v teku. Trenutno na Cipru ni določena minimalna nacionalna plača, so pa minimalne plače določene

za več posameznih poklicev. Ministrica pravi, da bodo po potrebi podobno storili za več poklicev.

11. Sklepi in prošnje za (dodatne) informacije

- **Trenutne zmogljivosti za sprejem prosilcev za azil so omejene.** Center Kofinou je edini sprejemni center za prosilce za azil, ki nimajo naslova na Cipru. Center lahko sprejme največ 120 oseb in namestitev zagotavlja predvsem družinam in ženskam. Ciprske organe prosimo, da potrdijo ali nameravajo:
  - povečati zmogljivost centra Kofinou z vsaj 9 dodatnimi bivalnimi enotami. Če je tako, kdaj točno;
  - izboljšati možnosti javnega prevoza;
  - ukrepati zaradi pomanjkanja zasilnih namestitvenih zmogljivosti za samske moške. In če ne,
    zakaj ne;
  - zgraditi še ene sprejemne zmogljivosti, ki bodo ustrezale standardom (tudi za daljša obdobja), na manj odmaknjeni lokaciji. Če je tako, kdaj točno.

- **Vse nevladne organizacije so trdile, da so posamične ocene, namenjene prepoznavi oseb, ki potrebujejo posebno obravnavo, nezadostne in celo pomanjkljive.** Ciprski organi pa so pojasnili, da osebe, ki potrebujejo posebno obravnavo, prve prepoznajo socialne službe, pri katerih se večina prosilcev za azil prijavi, potem ko oddajo prošnjo za azil. Take posebne potrebe *se lahko* ugotovi tudi med pogovorom z osebo. Točneje, v primerih mladoletnih prosilcev za azil brez spremstva imigracijska policija obvesti azilno službo po vložitvi prošnje. Azilna služba nemudoma obvesti službe za socialno varstvo, ki mladoletnika vzamejo pod svoje okrilje. Žrtve mučenja po prepoznavi in/ali na zahtevo socialnega delavca med pogovorom ali še pred njim nemudoma pošljejo v enoto za rehabilitacijo žrtev mučenja. Poleg tega azilna služba, kot so razložili ciprski organi, izvaja projekt za zagotavljanje socialne pomoči in psihološke podpore prosilcem za azil, ki ga sofinancira tudi Evropski sklad za begunce. Ta projekt izvajajo nevladne organizacije. Poleg omenjenega ciprske organe prosimo, da potrdijo, ali trenutno obstajajo določene smernice za posamično ocenjevanje (in prepoznavo oseb, ki še posebej potrebujejo posebno obravnavo). Če je odgovor pozitiven, ali so te smernice dostopne javnosti?

- **Zdi se, da razširjenost in dostopnost (kot tudi prevodi) zgibanke z obrazložitvijo pravic prosilca za azil (ki jo je pripravila azilna služba) nista zadostni.** Ciprske organe prosimo, da nas obvestijo, ali nameravajo izboljšati razširjenost in dostopnost takih zgibank. Če je tako, kako in kdaj?

- **Zdi se, da je dostop do državne podpore/socialnih ugodnosti precej težak.** Ciprske organe prosimo, da predložijo posodobljeno statistiko, vključno z razlago o tem, koliko prosilcev za azil dejansko izkoristi pravico do redne državne podpore. Po analizah statistike (nevladnih organizacij) iz leta 2007 več kot 95 % prosilcev za azil ni niti zaposlenih na področjih, ki jih dovoljuje sedanja politika na področju dela, niti ne prejemajo državne podpore.

- **Sektorji, v katerih prosilci za azil lahko delajo, so za zdaj zaradi dejavnikov na trgu dela omejeni na vzrejo živali in kmetijstvo.** Ministrica za delo in socialno zavarovanje je poudarila naklonjenost možnosti razširitve na druge sektorje. Ciprske

organe prosimo, da navedejo, ali in kdaj mislijo, da bodo pripravljeni za odpravo (nekaterih) omejitev.

- **Dolgotrajna obravnava prošnje za azil in zaostanki.** Po zadnjih informacijah je azilna služba pred kratkim zaposlila 4 nove ljudi za obravnavo prošenj za azil. Poleg tega je bilo junija osebje azilne službe (5 socialnih delavcev in 1 sekretar) premeščeno v urad za tujce v Nikoziji, z namenom, da bodo na kraju samem obravnavali prošnje za azil. Osebje azilne službe dela nadure, da bi kar najhitreje pregledali vse prošnje. Ciprske organe prosimo, da predstavijo svoje *strukturirane* načrte za (bližnjo) prihodnost za pravočasno ocenjevanje prošenj za azil in odpravo trenutnih zaostankov (in preprečevanje novih).

- **Pridržanje na podlagi sodnega naloga ali naloga za izgon in pridržanje.** Ciprske organe prosimo:
  - da zagotovijo statistike, ki odražajo odstotek pridržanih oseb na podlagi sodnega naloga in odstotek tistih oseb, ki so pridržane na osnovi naloga za izgon in pridržanje;
  - da razložijo, kakšen status ima oseba po izpustitvi (na primer, najdaljše dovoljeno pridržanje po sodnem nalogu se je izteklo, a zadeva ni bila rešena);
  - da navedejo, ali se pridržanje uporablja kot zadnji izhod in ali so predvideni drugi zadostni, a manj prisilni ukrepi;
  - da pojasnijo, ali je predvideno obdobje za prostovoljno vrnitev, potem ko je izdan nalog za izgon;
  - da potrdijo uvedbo najdaljšega obdobja pridržanja 6 mesecev za osebe, ki so bile pridržane na podlagi naloga za izgon in pridržanje;
  - da navedejo, ali je predvidena uvedba redne presoje nalogov za pripor, ki bi jih izvajal pravosodni organ.

- **Omejen dostop do pravne pomoči.** Dejstvo, da ni zagotovljen dostop do brezplačne pravne pomoči v nekazenskih primerih, vzbuja resno skrb, saj pridržane osebe, ki ne razpolagajo z zadostnimi finančnimi sredstvi, da bi si same plačale pravno pomoč, ostanejo brez obrambe. Ciprski organi so navedli, da sedaj o dostopu do brezplačne pomoči v nekazenskih primerih razmišljajo v okviru prenosa direktive o azilnih postopkih 2005/85/ES. Prosimo jih, da poročajo o rezultatih in možnih rešitvah.

12. Izjava Svetu in Evropski komisiji

Medtem ko je Ciper v Evropsko unijo vstopil kot celota, izvaja vlada Republike Ciper dejanski nadzor do zelene črte, medtem ko je uporaba pravnega reda Skupnosti severno od zelene črte zadržana v skladu s protokolom št. 10 k aktu o pristopu iz leta 2003. Zelena črta je postala zelo resen problem na področju nezakonitega priseljevanja.

S to težavo se morata spopasti Svet in Komisija v pogajanjih za turški pristop k EU. Turčija mora sprejeti svojo obveznost, saj bo vpliv na območja Cipra pod nadzorom vlade kmalu privedel do neobvladljivih razmer z demografskega, političnega in finančnega vidika.

Poleg omenjenega in bolj na splošno, se je treba zavedati, da v zadnjih 18 mesecih ni bilo doseženega napredka pri bilateralnem delovnem sporazumu med Turčijo in Frontexom. To preprosto ni sprejemljivo. Skrajni čas je, da Turčija in EU dosežeta soglasje o pomenu nujnega in tesnega sodelovanja na tem področju.

PRILOGA 1

Evropski parlament
Odbor za svoboščine in pravice državljanov, pravosodje in notranje zadeve Delegacija na Cipru
od 25. do 27. maj 2008

PROGRAM

Nedelja, 25. maj 2008

14:55	Prihod v Larnako, Ciper
16:30 – 17:30	obisk centra za pridržanje Famagusta v Larnaki
17:30 - 18:00	obisk policijske postaje Aradippou
18:00 – 19:00	prevoz z avtobusom iz Larnake v Nikozijo do hotela

Ponedeljek, 26 maj 2008

08:30 – 9:00	prevoz od hotela do urada Evropskega parlamenta v Nikoziji
9:00 – 10:00	**srečanje z UNHCR** in **nevladnimi organizacijami** (urad Evropskega parlamenta)
10:00 – 11:00	**srečanje z Eliano NICOLAU, komisarko za upravo (varuhinjo človekovih pravic)** (urad Evropskega parlamenta)
11:00 – 11:45	potovanje do centra Kofinou
11:45 – 13:15	**obisk sprejemnega centra Kofinou**

Z nami so bili: v imenu azilne službe ministrstva za notranje zadeve Sotos Ktoris, Natasa Andreou in Kakia Demetriou ter v imenu ministrstva za notranje zadeve Agni Papageorgiou.

13:15 – 13:40	prevoz do restavracije Kalymnos
13:40 – 15:30	kosilo
15:30 – 16:30	prevoz do centra za pridržanje v „bloku 10“ v Nikoziji
16:30 – 18:00	**obisk centra za pridržanje v „bloku 10“ v Nikoziji**
18:00 – 18:15	prevoz do hotela

Torek, 27. maj 2008

8:30 – 9:00 prevoz do ministrstva za notranje zadeve

9:00 – 10:30 **srečanje z ministrom za notranje zadeve Nekolisom SYLIKIOTISOM in ministrico za delo in socialno zavarovanje Sotiroulo CHARALAMBOUSA ter predstavniki ministrstva za pravosodje in javni red**

Prisotni so bili še: Anny Shakalli, direktorica, oddelek za register prebivalstva in migracije, ministrstvo za notranje zadeve, Marianna Frantzi, pomočnica načelnika policije, ministrstvo za pravosodje in javni red, Emilios Lambrou, višji inšpektor A', enota za tujce in priseljevanje, policija, ministrstvo za pravosodje in javni red, Kyriaki Lambrianidou, glavna inšpektorica policije, ministrstvo za pravosodje in javni red, A. Leonidou, inšpektor policije, ministrstvo za pravosodje in javni red, Sotos Ktoris, uradnik azilne službe, ministrstvo za notranje zadeve, Natasa Andreou in/ali Kakia Demetriou, uradnici azilne službe, ministrstvo za notranje zadeve, Andreas Constantinou, uradnik azilne službe, ministrstvo za notranje zadeve, Agni Papageorgiou, uradnica, ministrstvo za notranje zadeve.

10:30 – 10:45 prevoz do urada Evropskega parlamenta

10:45 – 11:30 **tiskovna konferenca v uradu Evropskega parlamenta**

11:30 - 11:45 prevoz do hotela

11:45 – 14:00 kosilo

14:00 – 15:00 prevoz na mednarodno letališče Larnaka

16:00-21:30 let do Bruslja

Evropski parlament
Odbor za svoboščine in pravice državljanov, pravosodje in notranje zadeve Delegacija na Cipru
od 25. do 27. maj 2008

SEZNAM UDELEŽENCEV

POSLANCI

Martine ROURE (PES) (vodja delegacije)
Jeanine HENNIS-PLASSCHAERT (ALDE) (poročevalka)

Jean LAMBERT (Verts/ALE)

Adamos ADAMOU (GUE/NGL) *(izven kvote)*
Panayiotis DEMETRIOU (PPE-DE) (*izven kvote*)
Ioannis KASOULIDES (PPE-DE) (*izven kvote*)
Marios MATSAKIS (ALDE) (*izven kvote*)

Pomočniki poslancev

Pauline CHAIGNE (pomočnica Martine ROURE)
Nanda KELLY (pomočnica Jeanine HENNIS-PLASSCHAERT)
Emilie MIRDJANIAN (pomočnica Roselyne LEFRANCOIS)

Politični svetovalci odbora LIBE

Stavroula KALOPSIDIOTOU (GUE/NGL)
Annie LEMARCHAL (PES)
Anders RASMUSSEN (ALDE)
Christine SIDENIUS (Verts/ALE)
Chiara TAMBURINI (GUE/NGL)

Sekretariat odbora LIBE

Ana DUMITRACHE
Cristina RODRIGUES

Urad EP v Nikoziji

Tasos GEORGIOU (vodja urada EP)

Tolmači

EL, EN, FR, DE, IT - 6 oseb

PRILOGA II

	2008*		2007		2006		2005		2004		2003		2002		Seštevek	
	vloge	osebe	vloge	osebe	vloge	osebe	vloge	osebe	vloge	osebe	vloge	osebe	vloge	osebe	**vloge**	**osebe**
Predložene vloge	1862	2013	5905	6789	4286	4545	7291	7746	9285	9872	4032	4407	839	952	**33500**	**40610**
Odločbe	**2840**	**2995**	**6749**	**7184**	**5295**	**5601**	**5499**	**5804**	**4998**	**5345**	**404**	**411**	**126**	**143**	**23071**	**27483**
a) Prosilci za azil z dodeljenim statusom begunca	8	18	15	36	19	37	16	41	15	30	0	0	0	0	**73**	**162**
b) Humanitarni status (vklj. s statusom subsidiarne zaščite)	41	90	115	191	85	151	50	122	26	56	10	10	0	0	**327**	**620**
c) Zavrnitve	1309	1374	2123	2316	1674	1779	2988	3133	2504	2734	267	274	126	143	**10991**	**11753**
d) Zaključene zadeve	1482	1513	4496	4641	3517	3634	2445	2508	2453	2525	127	127	0	0	**14520**	**14948**
Nerešene zadeve	7589	8841	8567	9823	9411	10218	10420	11274	8628	9332	4341	4805	713	809		

** do 30.06.2008*